

J. JAWORSKI

21 listopada francuski tygodnik społeczno-polityczny, Paris Match opublikował wyniki ankiety przeprowadzonej w Polsce, na zamówienie tego pisma, od 26 września do 3 listopada 1980. Zdaniem ankietatorów dwa podstawowe wnioski nasuwają się w świetle wyników tej ankiety: 90 % Polaków uznaje winnym za powstały kryzys ludzi znajdujących się w władzy; układ podpisany w Gdańsku jest w 86 % zwycięstwem robotników, ale 73 % ludności, razem z p. Kanią, uważa, iż przyszłość będzie taka sama, a nawet jeszcze gorsza. Przedstawiamy niniejszym wyniki sondażu:

66 % Polaków przeciwstawiliby się, gdyby zaatakowali Rosjanie.

Czy układ zawarty w Gdańsku jest dla pani/pana:

- 1. Zwycięstwem na korzyść robotników 86 %
- 2. Zwycięstwem rządu 12 %
- 3. Nie wiem 2 %

Czy sądzi pan/pani, że ten układ będzie:

- 1. Powoli "przetrawiany" przez rząd 65 %
- 2. Ostatecznie wprowadzony w życie 31 %
- 3. Nie wiem 4 %

Kto zdaniem pana/pani ponosi odpowiedzialność za wywołanie strajków tego lata:

- 1. Ludzie, którzy wówczas byli u władzy 90 %
- 2. System polityczny 51 %
- 3. Charakter Polaków 21 %
- 4. Fakt, że Polska jest członkiem Paktu Warszawskiego 17 %
- 5. Nie wiem 7 %

Czy sądzi pan/pani, że Kania wniesie w życie Polski:

- 1. Więcej zmian niż wniósł Gierek 22 %
- 2. Mniej zmian niż wniósł Gierek 26 %
- 3. Tak samo 47 %
- 4. Nie wiem 5 %

Jeżeli sytuacja pozostanie taka, jak dotychczas, czy sądzi pan/pani, że Rosjanie zainterweniują w Polsce:

1. Jest to możliwe	41 %
2. To pewne	25 %
3. Nie	34 %

Jeżeli Rosjanie zainterweniowałyby czy:

1. Podporządkowałyby się pan/pani

razem	płec		wiek			kat. społ.-zawodowe				
	M.	K.	- do 35 lat	35 do 50 lat	50 lat i więcej	perso- nel nau- kowy i dyrek- torzy	per- sonel adm. i handlo- wy	rol- nicy i ro- bot- nicy	inni	
24 %	23	25	16	25	34	31	25	21	28	
2. Stawiłby pan/pani opór /wg tabeli jw./										
66 %	67	65	75	64	55	58	65	70	62	
3. Nie wiem /wg. tabeli jw./										
10	10	10	5	11	11	11	12	5	10	

Jeżeli 3 % głosowałoby za partią komunistyczną w razie wolnych wyborów.

Gdyby były dziś w Polsce wybory i gdyby następujące partie przedsta- wiły kandydatów, na kogo by pan/pani głosował:

	płec			wiek			kateg. społ.- zawodowe			
	razem	M	K	do 35	35 - 50	50 i więcej	perso- nel nau- kowy i dyrekto- rzy	perso- nel adm. i han- dlowy	rol- nicy i ro- botni- cy	inni
Partia ko- munistyczna	3	3	3	8	4	0	6	7	1	8
Partia so- cjalistycz- na	27	26	28	24	32	29	36	25	24	30
Chrześcijań- ska demokr.	34	39	30	32	32	38	23	32	39	36
Partia agrar-	4	4	4	2	4	5	1	2	6	
Libe-	19	20	18	20	18	18	23	19	17	20
Wszystkie	13	8	17	14	10	10	11	15	13	6

Kto, zdaniem pana/pani najlepiej symbolizuje dziś Polskę:

1. Papież	73 %
2. Lech Wałęsa	18 %
3. Stanisław Kania	4 %
4. Nie wiem	5 %

Jakie wydarzenia pani/pana zdaniem, najbardziej zaznaczyły się w historii ostatnich 25 lat:

1. Wybór Jana Pawła II	26 %
2. Wydarzenia i strajki w Polsce w 1980	20 %
3. Umowa z Holsinek	9 %
4. Wojna w Wietnamie	7 %
5. Kryzys energetyczny	7 %
6. Podbój przestrzeni kosmicznej	4 %
7. Kryzys na Bliskim Wschodzie	2 %
8. Inne	11 %
9. Nie wiem	14 %

37 % ludzi myśli, że nawet papież ich nie ochroni.

Dla pana/pani kościół katolicki w Polsce jest:

1. Siłą oporu wobec władz politycznych	26 %
2. Elementem systemu	20 %
3. Neutralny	47 %
4. Nie wiem	7 %

Podczas strajków w Gdańsku kościół odegrał rolę:

1. Dość ^{przychylna} korzystna dla strajkujących	22 %
2. Zbyt ^{przychylna} korzystna dla strajkujących	6 %
3. W sam raz	65 %
4. Nie wiem	7 %

Czy myśli pan/pani, że fakt, iż papież jest Polakiem uchroni Polskę, podczas obecnego kryzysu, przed obcą interwencją:

1. To pewne	19 %
2. Być może	38 %
3. Nie	37 %
4. Nie wiem	6 %

2 % ludności uważa ZSRR za kraj przyjacielski.

Czy pan/pani jest osobiście zadowolony z:

	zadowolony	nie	nie wiem
1. Siły nabywczej	13	86	1
2. Stosunków z administracją	22	69	9
3. Czasu wolnego	36	62	2
4. Ochrony społecznej, z której można korzystać /choroba, emerytura/	30	60	10
5. Warunki pracy	44	54	2
6. Stosunki międzyludzkie	41	52	7

Dla każdego z następujących produktów proszę powiedzieć czy pan/pani:

	jest zadowolony z jakości		uważa, że		
	tak	nie	jest drogie	nie jest drogie	nie wiem
Zywność	12	33	67	19	14
Ubranie	24	76	71	12	17
Wyposażenie mieszkania	33	67	68	8	24
Mieszkanie	36	64	64	18	18

Czy ma pan/pani ~~inne~~ wrażenie, że w stosunku do... żyje:

	lepiej	tak samo	gorzej	nie wiem
ZSRR	73	11	6	5
Europa zachodnia	1	9	79	11

Jak jest pana/pani opinia o następujących osobistościach:

	dobra	zła	nie znam	nie wiem
Valery Giscard d Estaing	65	2	8	25
Helmut Schmidt	42	17	9	32
Jimmy Carter	41	23	6x	30
Fidel Castro	21	24	14	41
Leonid Breżniew	10	60	3	27
Anouar el Sadat	8	18	21	53

Gdyby pan/pani miał żyć w innym kraju niż Polska, co by wybrał?

1. U.S.A.	34 19
2. Francja	11
3. R.F.N.	9
4. Szwecja	8
5. Inne	28
6. Nie mógłbym żyć poza Polską	19
7. Nie wiem	6

Jaki kraj wydaje się dziś panu/pani najprzyjaźniejszym dla Polski:

1. Zaden	34
2. Francja	17
3. U.S.A.	17
4. Węgry	4
5. Szwecja	4
6. RFN	2
7. ZSRR	2
8. Inne	14
9. Nie wiem	10

Ankieta ta została przeprowadzona na grupie składającej się z 500 osób, reprezentatywnych dla ludności Polski. Została ona ~~przepracowana~~ opracowana na podstawie metod zachodnich, na liczbach kwotowych. Brak kompletnych i jednolitych publikacji statystycznych zmusił ankietów do stosowania różnych źródeł. Były to między innymi Rocznik Statystyczny Polski z 1976 r., Rocznik Demograficzny Narodów Zjednoczonych /1978/, Roczniki Statystyk Pracy 1977, 1978, 1979. Trzymano się ścisłego podziału ankietowanych wg. płci, wieku, kategorii społeczno-zawodowej, miejsca zamieszkania /misto, wieś/ oraz podziału regionalnego. Ankieta była prowadzona przez osiem osób zamieszkałych w Polsce i wymagała sześciu tygodni pracy z ich strony. Zleceniodawca, czyli Paris Match, poświęcił najpierw wiele pracy na odpowiednie przygotowanie ankietów. Celem tego przygotowania było otrzymanie wyników możliwie najbardziej obiektywnych, ścisłe przestrzeganie wyżej wymienionych podziałów. W ankiecie pominięto całkowicie grupy dysydentów, ponieważ ich opinie są powszechnie, jak stwierdzono, znane. Ankietę prowadzono w dwóch grupach. Pierwsza z nich poruszała się po całym kraju, druga zaś skupiała pięciu ankietów pracujących w wyznaczonym rejonie: w Krakowie był to student, w Szczecinie - pracownica handlu, w Lublinie - agent przedsiębiorstwa przemysłowego, w Warszawie - rzemieślnik, w Łodzi - robotnik i jego żona. W związku z tym, iż uznano metodę stosowaną na zachodzie, a polegającą na tym, że ankietery wędrują od domu do domu i przeprowadzają ankietę wśród osób wybranych losowo, za niemożliwą do przeprowadzenia w Polsce, opracowano inny system. Otóż ankietery przeprowadzali rozmowy ze swoimi znajomymi z różnych środowisk, przy czym, w związku z trudnościami, jakie w naszym kraju napotyka się przy powielaniu jakichkolwiek materiałów, ankiety były przepisywane ręcznie, a wkrótce sami ankietery znali je już na pamięć. Umożliwiło to zastosowanie nieco innej metody. Mianowicie, ankietery sondowali ludzi, którzy nie zadawali sobie sprawy, że odpowiadają na konkretne pytania zawarte w ankiecie. Czynie to rozmawiając na przykład z przypadkowymi znajomymi z pociągu, czy kolejki po różne produkty przemysłowe oraz żywność. Przestrzegali przy tym obowiązującej reguły kwot, czyli nie brali pod uwagę wypowiedzi osób, które nie mieściły się w jakiejś kategorii wiekowej, społeczno-zawodowej, itd. Materiały mające służyć do opracowania wyników ankiety zostały przewiezione do Francji nielegalnie, w postaci zakodowanych notatek w zeszycie. Pełny komplet ankiet i ich analiza znajduje się ciągle jeszcze w

Polsce, mają one jednak zostać w najbliższym czasie przewiezione do Francji i opublikowane w pełnej wersji.

Wspomnieć tu jeszcze należy o poważnych trudnościach, jakie mieli ankietarzy, związanych, ich zdaniem, z tym, że Polacy nie są przyzwyczajeni do udzielania konkretnych odpowiedzi na konkretne pytania. Czasami przeprowadzenie jednego wywiadu wymagało dwóch czy trzech godzin pracy, albowiem pytanie-hasło wywoływało istny potok słów. Część odpowiedzi, mało precyzyjnych, czy zdawkowych została więc odnotowana w robryce "Nie wiem". W komentarzu na ten temat opublikowanym przez Paris Match, Jean Gau, pisze, iż wynika to z przyzwyczajenia Polaków do tego, że ankiety polskie są nieobiektywne, tzn. na ogół sfingowane, a więc ich rezultaty są już z góry znane, bądź opracowywane są przez Biuro Propagandy Komitetu Centralnego, w tym zaś przypadku wyniki, siłą rzeczy, nie mogą odbiegać od ustalonych założeń.

źródło "Paris Match" z 21.11.1980